NN 67/2019 (12.7.2019.), Kodeks dentalne etike i deontologije

HRVATSKA KOMORA DENTALNE MEDICINE

1361

Na temelju članka 45. Zakona o dentalnoj medicini (»Narodne novine« broj 121/03, 117/08, 120/09), i članka 9. stavka 1. točka 2. Statuta Hrvatske komore dentalne medicine (u daljnjem tekstu: Komora), Skupština Komore je na 7. sjednici od 10. svibnja 2019. donijela

KODEKS

DENTALNE ETIKE I DEONTOLOGIJE

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Kodeksom dentalne etike i deontologije (u daljnjem tekstu: Kodeks), utvrđuju se načela, pravila, standard profesionalnog ponašanja te etike, kojih su obvezni pridržavati se članovi Hrvatske komore dentalne medicine (u daljnjem tekstu: članovi Komore).

Djelatnost dentalne medicine, osim dentalne zdravstvene zaštite, obuhvaća i djelatnost dentalne tehnike, djelatnost dentalnog asistiranja te ostalih djelatnosti nužnih za liječenje pacijenata dentalne medicine.

Izrazi koji se koriste u Kodeksu, a imaju rodno značenje, bez obzira da li su korišteni u muškom ili ženskom rodu, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 2.

Svrha i osnovna načela za obavljanje dentalne medicine su:

Načelo profesionalnosti

1. Doprinos društvenom blagostanju putem promocije oralnog zdravlja društvene zajednice;

2. Osiguranje profesionalne neovisnosti, nepristranosti, povjerenja, integriteta, poštenja, kompetencije i stručnosti;

3. Promocija oralnog zdravlja kao dijela općeg zdravlja te doprinos osiguranju jednakog pristupa dentalnoj skrbi;

4. Doprinos društvu putem specijalnih i posebnih znanja, profesionalnih vještina, sposobnosti i socijalnih vrijednosti.

Načelo autonomije i dobrobiti pacijenta

5. Poštovanje digniteta, autonomije, prava na samoodređenje te prava izbora pacijenta;

6. Postupanje u najboljem interesu pacijenta;

7. Unaprjeđivanje dobrobiti pacijenta;

8. Primjena trenutno važećih standarda prakse te poboljšanje profesionalnog znanja i vještina kroz kontinuirano stručno usavršavanje;

9. Očuvanje najboljeg interesa pacijenta od negativnog utjecaja nastalog od komercijalnog interesa trećih osoba.

Načelo jednakosti

10. Pružanje zdravstvene usluge jednako svima bez obzira na dob, spol, rasu, narodnost, vjersko ili političko uvjerenje te društveni položaj, poštujući pri tome ljudska prava i dostojanstvo osoba;

Načelo vjerodostojnosti i pravednosti

11. Savjesno udovoljavanje obvezama koje proizlaze iz djelatnosti dentalne medicine pri obavljanju poziva i u privatnom životu čuvanje ugleda i dostojanstva dentalne medicine;

12. Pružanje primjera humanosti, poštovanja ljudskog dostojanstva i progresivnih nastojanja u priznavanju i ostvarivanju temeljnih ljudskih prava i obveza;

13. Poštivanje prava kolega i ostalih zdravstvenih djelatnika;

14. Surađivanje, otkrivanje i prijavljivanje te na bilo koji drugi način onemogućavanje rada osobama koje nestručno ili suprotno odredbama zakona obavljaju djelatnost dentalne medicine.

Načelo zakonitosti

15. Poštivanje odredbi nacionalnih pozitivnih propisa.

Članak 3.

Član Komore je obvezan kontinuirano se stručno usavršavati i u svom radu primjenjivati samo one postupke koji su stručno i znanstveno utemeljeni.

Član Komore obvezan je stečeno stručno znanje prenijeti svojim kolegama i drugim zdravstvenim djelatnicima.

Članak 4.

Doktor dentalne medicine je u obavljanju svog poziva samostalan u granicama svoje stručne osposobljenosti i za svoj rad odgovoran pred svojom savješću, pacijentom i društvom.

Dentalni tehničar je u obavljanju svog poziva samostalan u granicama svoje stručne osposobljenosti i za svoj rad odgovoran pred svojom savješću, doktorom dentalne medicine, pacijentom i društvom.

Dentalni asistent je u obavljanju svog poziva i za svoj rad odgovoran pred svojom savješću, doktorom dentalne medicine, pacijentom i društvom.

Članak 5.

Doktor dentalne medicine je obvezan pružati hitnu medicinsku pomoć.

Članak 6.

U slučaju izvanrednih okolnosti, a sukladno načelu solidarnosti, dostupnosti, uzajamnosti te moralnoj ljudskoj odgovornosti, član Komore je, bez obzira na svoje radno mjesto, obvezan odazvati se obavljanju djelatnosti dentalne medicine.

Rad u slučaju izvanrednih okolnosti člana Komore posebno obvezuje.

Član Komore mora poznavati suvremena načela doktrine rada u izvanrednim okolnostima, u kojem slučaju svi zdravstveni radnici i djelatnici imaju poseban status i posebnu odgovornost.

Članak 7.

Pri povredama i bolestima koje neposredno ugrožavaju život pacijenta, član Komore obvezan je poduzeti zahvate i postupiti u skladu s postojećim znanjem i iskustvom.

II. ČLANOVI KOMORE

Članak 8.

Članovi Komore su doktori dentalne medicine, dentalni tehničari, dentalni asistenti i svi ostali zdravstveni radnici koji, sukladno pozitivnim propisima, stečenim kvalifikacijama, odgovarajućim obrazovnim kvalifikacijama i profesionalnim iskustvom postanu članovi Komore.

Članak 9.

Djelatnost dentalne medicine obavljaju doktori dentalne medicine i doktori specijalisti dentalne medicine.

Pružanjem dentalne zdravstvene zaštite kao zanimanjem samostalno se smije baviti samo doktor dentalne medicine.

Dentalnu radnu grupu čini dentalni tim te izvantimski zdravstveni i nezdravstveni suradnici.

Doktor dentalne medicine je nositelj dentalne radne grupe.

Članak 10.

Djelatnost dentalne tehnike obavljaju samostalno dentalni tehničari prema uputama i nalogu doktora dentalne medicine.

Članak 11.

Djelatnost dentalnog asistenta obavljaju dentalni asistenti prema uputama pod nadzorom doktora dentalne medicine.

Članak 12.

Pri Komori osniva se Strukovni razred dentalnih tehničara te Strukovni razred dentalnih asistenata.

Strukovni razredi imaju strukovnu neovisnost u predlaganju strukovnih normi i etičkih načela unutar struke.

III. ETIČKE NORME U ODNOSU PREMA PACIJENTIMA

Članak 13.

Član Komore obvezan je prilikom obavljanja djelatnosti dentalne medicine na prvom mjestu imati brigu za dobrobit pacijenta.

Član Komore obvezan je brinuti se za zdravlje svakog pacijenta, bez obzira na svoj individualni ili društveni status te svoju djelatnost obavljati stručno i etički besprijekorno.

Članak 14.

Pacijentima se preporučuju postupci u skladu s njihovim potrebama, a doktor dentalne medicine slobodan je u odabiru postupka i načina liječenja, s time da će predlagati i provoditi samo one dijagnostičke postupke koji su nužni za pouzdanu dijagnozu, te samo ono liječenje koje je u skladu s provjerenim standardima suvremene znanosti dentalne medicine.

Članak 15.

Doktor dentalne medicine obvezan je upoznati pacijenta s predloženim dijagnostičkim postupcima i načinom liječenja, kao i drugim mogućim metodama i postupcima dijagnosticiranja te načinima liječenja.

Pacijentu je potrebno pružiti sva raspoloživa objašnjenja, uključujući vlastita i tuđa iskustva kao i moguće rizike zahvata po zdravlje i život.

Član Komore obvezan je poštivati pravo duševno sposobnog i svjesnog pacijenta da slobodno prihvati ili odbije pojedinog doktora dentalne medicine, odnosno preporučenu medicinsku pomoć.

U slučaju malodobnih osoba ili onih koje ne mogu donositi odluke o sebi, član Komore će se obratiti pacijentovim roditeljima ili skrbnicima, odnosno ako to nije moguće, odgovornost podijeliti savjetujući se s drugim članom Komore.

Članak 16.

Pacijent treba biti obavješten o svom oralnom zdravlju na temelju istinitih i provjerenih činjenica. Razlika u mišljenju o najpogodnijem načinu liječenja ne bi trebala biti objašnjena pacijentu na način koji bi neopravdano podrazumijevao pogrešno liječenje.

Prilikom obavljanja djelatnosti dentalne medicine, član Komore obvezan je svojim postupanjem opravdati položaj povjerenja prema pacijentima i društvu općenito. Prema pacijentima obvezan je biti vjerodostojan i pošten, sprječavajući nerealna očekivanja pacijenta nakon završenog liječenja.

Članak 17.

Doktor dentalne medicine obvezan je voditi evidenciju pacijenata na način koji je u skladu sa zaštitom dobrobiti pacijenata.

Svi članovi Komore obvezni su čuvati kao profesionalnu tajnu sve što saznaju o zdravstvenom stanju pacijenata.

Svi podaci o pacijentima prikupljaju se i obrađuju na zakonit, pošten i dostupan način u svrhu temeljenu na zakonu i u skladu s Općom uredbom o zaštiti podataka i pozitivnim propisima Republike Hrvatske i Europske unije.

Članak 18.

Profesionalnom tajnom podrazumijevaju se svi podaci koje član Komore sazna pri obavljanju djelatnosti dentalne medicine o pacijentima, njegovim osobnim, obiteljskim i socijalnim prilikama, kao i podaci vezani uz otkrivanje, liječenje i otklanjanje bolesti.

Temeljno pravo pacijenata je zaštita i privatnost podataka koji se smatraju profesionalnom tajnom, pravo na kontrolu raspolaganja tim podacima te mogućnost davanja suglasnosti ili uskrate otkrivanja tih podataka drugim osobama.

Član Komore obvezan je na čuvanje profesionalne tajne o pacijentu i prema članovima obitelji pacijenta, čak i nakon njegove smrti.

Iznošenje profesionalne tajne dopušteno je samo uz pisani pristanak pacijenta, kada je ono za njegovu dobrobit i dobrobit njegove obitelji te ako bi se čuvanjem profesionalne tajne ugrozio život i zdravlje drugih ljudi.

Iznimno, iznošenje profesionalne tajne nije dopušteno, niti uz pisani pristanak pacijenta, ako se to obavlja u svrhu marketinške promocije doktora dentalne medicine, ordinacije, zdravstvene ustanove, trgovačkog društva za obavljanje zdravstvene djelatnosti.

Članak 19.

Podaci o rezultatima istraživanja mogu se koristiti u znanstveno-istraživačkim studijama, ali samo na način da se osigura anonimnost pacijenta. Znanstveno istraživačke studije trebaju imati odobrenje nadležnog Etičkog povjerenstva.

Javno predstavljanje pacijenta u svrhu znanstvenih i stručnih istraživanja moguće je jedino uz pisani pristanak pacijenta. Tom prilikom potrebno je osigurati čuvanje profesionalne tajne i osobno dostojanstvo pacijenta.

Podaci o tijeku liječenja i identitetu pacijenta mogu se koristiti u svrhu edukacije i stručnog usavršavanja drugih kolega i stručne javnosti.

Članak 20.

Doktor dentalne medicine ima pravo na priziv savjesti, ako se time ne dovodi u opasnost život.